

Wędrowiec Świętokrzyski

Miesięcznik Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach • nr 32 • kwiecień 2009 • czasopismo bezpłatne

Temat miesiąca

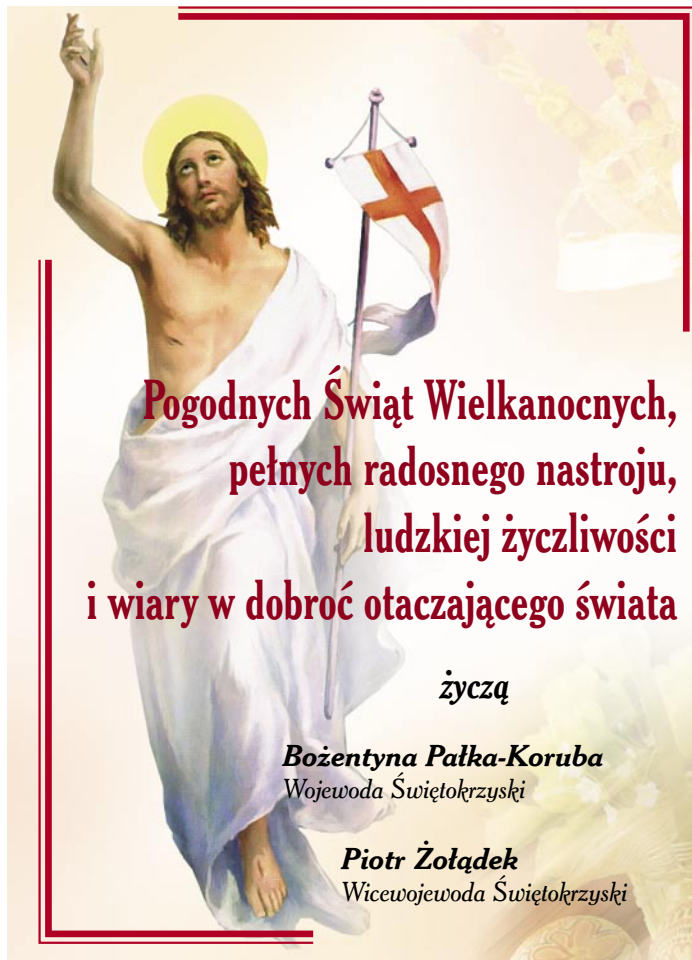
Kobiety na start

Nagroda wojewody

„Laury” rozdane

Inwestycje 2009

Siła napędowa regionu

**Pogodnych Świąt Wielkanocnych,
pełnych radosnego nastroju,
ludzkiej życzliwości
i wiary w dobroć otaczającego świata**

życzą

Bożentyna Pałka-Koruba
Wojewoda Świętokrzyski

Piotr Żołądek
Wicewojewoda Świętokrzyski

Fotofelieton

Swe talenty wokalne ujawnił doktor Grzegorz. Podczas spotkania z przedszkolakami, w ramach kampanii wojewody „Przedszkolak”, całkiem niezłym tenorem zachęcał dzieci do częstego mycia zębów. Gdy cel szczytny, to i śpiewać każdy może...

Konkurs dla czytelników

Rozwiązanie konkursu z poprzedniego numeru:
Tę bitwę stoczono pod Grochowiskami.

Była jedna z najkrwawszych bitew powstania styczniowego. Po przedarciu się przez kolumnę rosyjską w bitwie pod Chrobrzem, 18 marca 1863 roku trzytysięczny oddział Mariana Langiewicza został osaczony w lesie niedaleko Pińczowa przez wojska rosyjskie w sile 3500 ludzi po wodzą gen. Czengeriego. Langiewicz zmuszony był wydać bitwę w niekorzystnych warunkach terenowych. W trakcie walk, kierowany przez F. Rochebruna oddział „Żuawów Śmierci” przeprowadził brawurowy atak na artylerię rosyjską i zdobył ich armaty. W starciach odznaczyli się także kosynierzy płk. Dąbrowskiego, którzy rozbili dwie rotę smoleńskiego pułku piechoty. W oddziale powstańczym walczył z moskalami młody Adam Chmielowski – przyszły święty Brat Albert.

Całodzienny, ciężki bój pochłonął po ok. 300 ofiar po obu walczących stronach. Choć Polacy odnieśli zwycięstwo i utrzymali plac boju, część historyków uważa, że bitwa tak naprawdę została nie rozstrzygnięta.

Na pamiątkę tych wydarzeń, na polach Grochowisk, od kilku już lat, w rocznicę bitwy odgrywana jest inscenizacja walk.

Nagrodę w naszym konkursie otrzymuje p. Anna Banaczyk. Gratulujemy!

Nasze kolejne pytanie:

W Suchedniowie od 85 lat działa najstarszy klub sportowy w regionie – „Orlicz”. Skąd wzięła się ta nazwa?

Na odpowiedzi czekamy do 30 kwietnia 2009 roku, pod numerem telefonu 342 12 44 lub pod adresem poczty elektronicznej anna.zmudzinska-salwa@kielce.uw.gov.pl (prosimy o podanie imienia i nazwiska oraz telefonu kontaktowego).

Wśród czytelników, którzy udzielą prawidłowych odpowiedzi, rozlosujemy nagrody.

Wydawca:

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach
Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce
www.kielce.uw.gov.pl
tel. 041 344 29 56, fax 041 344 48 32
e-mail: wojewoda@kielce.uw.gov.pl

Miesięcznik redaguje Biuro Prasowe Wojewody
tel. 041 342 12 44

(Agata Wojda – rzecznik prasowy wojewody)
e-mail: agata.wojda@kielce.uw.gov.pl

Skład i łamanie: Color Press Wydawnictwo
www.colorpress.com.pl

Marcowy przegląd wydarzeń

...
Kursy samoobrony dla kobiet zainaugurowała wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba. Pierwsze zajęcia odbyły się w Zespole Szkół Katolickich przy ul. Św. Stanisława Kostki w Kielcach.

Kurs to jeden z elementów kampanii „Kobieta - silna płeć”. Wspólnie z wojewodą akcję organizuje policja, Kielecki Klub Karate Kyokushin oraz PCK w Kielcach. Zajęcia prowadzone były w 11 miastach w województwie i trwały do 25 marca. W ramach kursu kobiety miały okazję ćwiczyć z instruktorami karate, wysłuchać porad policyjnego psychologa oraz nauczyć się zasad udzielania pierwszej pomocy.

...
Ze studentami wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach spotkała się wojewoda. Konferencję zorganizowano w ramach kampanii wojewody „Przeszczep to drugie życie”, której celem jest zwiększenie społecznego poparcia dla idei medycyny transplantacyjnej, promocja i rozpropagowanie tzw. oświadczeń woli, upowszechnienie transplantologii rodzinnej, promocja krwiodawstwa i dawstwa szpiku oraz przekonanie środowiska medycznego do idei transplantologii. W spotkaniu wziął udział prof. Wojciech Rowiński, krajowy konsultant ds. transplantologii. W trakcie konferencji ogłoszono również konkurs dla studentów na najlepszą pracę magisterską dotyczącą transplantologii.

Wojewoda zainaugurowała kampanię „Rok 2009 rokiem pracy socjalnej w województwie świętokrzyskim”. Konferencja rozpoczynająca akcję odbyła się w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim. Celem kampanii są zmiany systemowe zmierzające do m.in. sformułowania i wprowadzenia w życie właściwych, nowatorskich standardów pracy socjalnej, wzmocnienia roli pracownika socjalnego i motywowania do lepszej, efektywniejszej pracy. Aby osiągnąć

zamierzenia kampanii, zespół organizacyjny akcji opracował szereg działań, które już niebawem będą wcielane w życie. Jedną z podstaw jest porozumienie, które zostało podpisane podczas uroczystości pomiędzy stronami wyrażającymi gotowość do uczestniczenia w kampanii. Należą do nich m.in. Marszałek Województwa Świętokrzyskiego, biskupi Diecezji Kieleckiej, Sandomierskiej i Radomskiej, Komendant Wojewódzki Policji, Prezes Sądu Okręgowego, Świętokrzyski Kurator Oświaty, Przewodniczący Konwentu Starostów, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz przed-

stawiciel Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na podstawie porozumienia powołane zostaną w każdym powiecie tzw. Zespoły Interdyscyplinarne, stanowiące płaszczyznę współpracy profesjonalistów różnych dziedzin na rzecz kompleksowej pomocy w rozwiązywaniu problemów indywidualnych i grupowych w środowisku lokalnym.

...
Wicewojewoda Piotr Żołądek wziął udział w uroczystości symbolicznego „wbicia pierwszej łopaty” pod największą świętokrzyską inwestycję drogową - budowę drogi ekspresowej nr 7 na odcinku Skarżysko - Występa. Nowy dwujezdniowy odcinek drogi ekspresowej nr 7 Warszawa

- Kielce - Kraków będzie miał długość blisko 17 kilometrów. Połączy istniejące już nowe przejście przez Skarżysko z budowanym aktualnie węzłem Kielce Północ. Realizacja największej do tej pory świętokrzyskiej inwestycji drogowej, pod którą wykonanych zostanie 2 miliony metrów sześciennych robót ziemnych potrwa 18 miesięcy.

Koszt budowy to 643, 5 miliona złotych. Wykonawcą inwestycji jest konsorcjum firm Strabag i Mota-Engil Polska, a inwestorem Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Kielcach.

...
Wojewoda odwiedziła dzieci z kieleckiego Przedszkola Samorządowego nr 18. Było to kolejne spotkanie w ramach II edycji kampanii wojewody „Przedszkolak”. Celem akcji jest budowanie i kształtowanie postaw patriotycznych dzieci przedszkolnych w kontekście dziedzictwa kulturowego regionu oraz dodatkowo zwrócenie uwagi na potrzebę właściwej higieny jamy ustnej i prawidłowego odżywiania. Wojewoda zachęcała przedszkolaków do zdrowego żywienia i podkreślała, jak ważne jest częste mycie zębów. Dzieci otrzymały specjalne książeczki z najważniejszymi informacjami o Polsce i regionie, w którym mieszkamy.

...
W uroczystości wręczenia I nagrody przedstawicielom Zespołu Szkół nr 4 w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom „Pomocna Dłoń” uczestniczył wicewojewoda Piotr Żołądek. Szkoła w partnerstwie ze Stowarzyszeniem została laureatem pierwszej edycji konkursu Ministerstwa Edukacji Narodowej „Otwarta szkoła”.

Zgłoszony przez obie jednostki projekt „Otwarte serca młodych - gniewnych” został nagrodzony w kategorii Wolontariat. Nagrodę wręczył podsekretarz stanu w MEN Krzysztof Stanowski.

Temat miesiąca

Kobiety na start

„Jeśli chcesz, by coś zostało powiedziane - powierz to mężczyźnie.
Jeśli chcesz by zostało zrobione - powierz to kobiecie”

Margaret Thatcher

Na drugim planie

Od początku ludzkości w relacjach między ludźmi obecny był wątek dominacji, walki o wpływy często jako element walki o przetrwanie. Człowiek zyskał sobie miano homo politicus, gdyż z samej swej natury dąży do władzy, do uzyskania możliwości oddziaływania na innych i na otaczającą rzeczywistość. Od początku tych zmagania silnie zaakcentowana jest rola kobiet, choć na przestrzeni wieków znacznie zmieniła ona swój charakter. Na pierwszym planie rysuje się kobieta jako przyczyna i inspiracja do działań, także tych doniosłych, które miały fundamentalne znaczenie dla przyszłości narodów. Dobitym przykładem może tu być

Joanna d'Arc w rycerskiej zbroi
(Dominique Ingres, 1854)

wojna trojańska, której mitycznym powodem było porwanie Heleny przez księcia Parysa. Kobiety stawiane były na piedestale, to o nie często toczyły się spory, rozgrywały tragedie i wybuchały konflikty. Nie była to jednak aktywna rola kobiet i mimo iż determinowała pewne działania, to jednak toczyła się bez ich woli, a często nawet wiedzy. Znacznie bardziej „decyzyjną” była zakulisowa działalność

kobiet jako matek, żon, kochanek, które swoimi radami, wdziękami wpływały na kluczowe decyzje i zmieniały bieg historii. Trudno jednak także i w tym przypadku mówić o przywództwie kobiet, mimo czasem kluczowego wpływu to wciąż rola drugoplanowa, u boku władczego mężczyzny.

Historia świata zna jednak przykłady kobiet, które doskonale radziły sobie w roli przywódców stając w pierwszym szeregu walki na froncie oraz walki o władzę. Przecież nie tylko kształt nosa Kleopatry zmienił bieg historii ale przede wszystkim jej zdolności przywódcze, determinacja i bez wątpienia... urok osobisty. Nie sposób nie wspomnieć o Katarzynie Wielkiej, królowej brytyjskiej Elżbiecie I czy walecznej Joannie d'Arc. Na przestrzeni wieków odbywa się powolna ewolucja, która w masowej świadomości zmienia obraz kobiet w życiu publicznym, od przedmiotu, za który i dla którego się walczy i podbija świat do podmiotu, który staje się coraz poważniejszym partnerem.

Kobiety dziś

We współczesnym świecie, gdzie władzę zdobywa się poprzez pozyskiwanie społecznego poparcia, kluczową sprawą dającą kobietom możliwość partycypowania we władzy są prawne gwarancje równego startu w jej zdobywaniu. Sprawą kluczową są tu czynne i bierne prawo wyborcze. Dziś wydaje się to kwestią oczywistą i aż trudno uwierzyć, że niektóre demokratyczne kraje europejskie nadawały, jak uważano wówczas przywilej, dopiero w latach siedemdziesiątych (Szwajcaria – 1974, Portugalia – 1974). Formalna możliwość ubiegania się o najwyższe stanowiska w państwie to niestety dla kobiet często niewystarczający gwarant równego z mężczyznami startu. W zależności od panującego systemu wyborczego, ustroju i nieformalnych zasad dokonywania nominacji kobiety są uzależnione od gremiów partyjnych, w których zdecydowaną większość stanowią mężczyźni. W tym obszarze także zdarzają się wyjątki, bez wątpienia jednym z najbardziej doniosłych było objęcie przez Margaret Thatcher stanowiska premiera i piastowanie go przez 3 kadencje. Jej rządy uchodzą za wyjątkowo twarde i konsekwentne, a przydomek „Żelaznej Damy” nie został nadany z przypadku. Z kolei określenie „Żelaznej Dziewczynki” przylgnęło do innej kobiety z europejskiej polityki. Angela Merkel, bo o niej mowa, była pierwszą w historii kobietą, która stanęła na czele CDU, a 5 lat później została pierwszym kanclerzem Niemiec „w spódnicy”. Przykładem podobnej skuteczności w polityce jest postać Indiry Gandhi, która w Indiach, kraju o silnie zakorzenionej patriarchalnej świadomości, łącznie przez 15 lat pełniła funkcję premiera. Prowadziła bardzo zdecydowaną, autorytarną politykę, a jej karierę polityczną przerwał zamach, w którym zginęła w 1984 roku.

Polskie życie publiczne

Art. 33

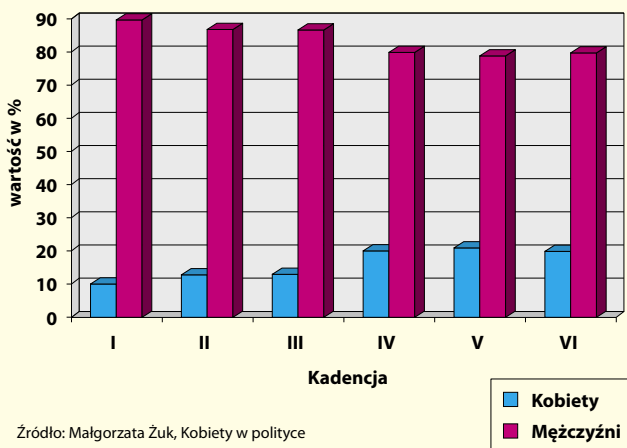
Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Polska polityka przez wiele lat była domeną wyjątkowo męską. Wynika to z naszych uwarunkowań historycznych i silnej, patriarchalnej tradycji. Duży wpływ na jej krzewienie i podtrzymywanie miał kościół katolicki, który promował tradycyjną rolę kobiet, umiejscawiając ją w pozycji matki i żony, pilnującej domowego ogniska. Na przełomie XIX i XX wieku oraz w okresie II Rzeczypospolitej udział kobiet w polityce był znikomy i trudno doszukać się jakichś wpływowych, damskich postaci. Aktywność pań koncentrowała się wówczas w raczkujących ruchach pro feministycznych, skupiała się wokół znanych postaci z dziedziny kultury. Okres powojenny także

nie był dla kobiet zbyt łaskawy, co prawda władze socjalistyczne mocno dbały o udział kobiet we wszystkich dziedzinach życia, ale chętniej wdziały panie na traktorze i z kielnią w dłoni niż we władzach Komitetu Centralnego. Tak więc przez blisko 50 lat Polskiej Ludowej kobiety skuteczniej budowały „nowy dom” niż kształtowały polityczną rzeczywistość. Tak więc prawdziwa walka o byt na scenie politycznej zaczęła się dla kobiet po przełomie roku 89. W przeciągu 5 kadencji polskiego Sejmu po 89 roku liczba kobiet w ławach poselskich wzrosła o 10 punktów procentowych, ale nadal stanowi zaledwie 20% (szczegółowe zestawienie przedstawia wykres).

Sejm w latach 1991 - 2008

Mimo rosnącej liczby kobiet w polskiej polityce i ich dużej aktywności nadal w polskim systemie partyjnym prym wiodą mężczyźni. Żadnej z partii zasiadających w Parlamencie nie przewodniczyła nigdy kobieta, nigdy też żadna pani nie była przewodniczącą klubu parlamentarnego. Próba stworzenia profesjonalnego kobiecego ruchu politycznego w postaci Partii Kobiet zakończyła się fiaskiem w wyborach parlamentarnych 2007, kiedy to panie uzyskały wynik zaledwie 0,3 % głosów. Podobnie

rzecz się ma w samorządach, funkcje wojewodów sprawują jedynie 4 kobiety, marszałkowie to sami mężczyźni, a zaledwie 3 panie pełnią funkcję wicemarszałków. Oczywiście i na naszym, krajowym polu udawało się paniom piastować kluczowe funkcje, wpływać na ważne decyzje polityczne czy robić spektakularne, polityczne kariery. Warto w tym miejscu wspomnieć o Hannie Suchockiej, jedynej do tej pory kobiecie, która piastowała w Polsce stanowisko premiera. W jednym szeregu można wymienić Hannę Gronkiewicz – Waltz, byłego Prezesa NBP, a obecnie Prezydenta Warszawy czy komisarz unijną Danutę Hubner.

Aktywność nie jedno ma imię

Polityka to jedna z wielu dziedzin, w których można spełniać swoje pasje, odnosić sukcesy i poprzez którą można kształtować otaczającą rzeczywistość. Jest jednak obszarem, w którym kobiety muszą mocno „rozpychać się łokciami” i niekiedy być znacznie lepiej przygotowane niż mężczyźni, aby móc z nimi konkurować. W innych panie nierzadko wiodą prym i w sposób naturalny wznoszą się na wyżyny. Kultura, sztuka, biznes, działalność społeczna to dziedziny, w których panie bez kompleksów kroczą na szczyt. Wystarczy choćby spojrzeć na rodzimą scenę muzyczną, obfitującą w utalentowane wokalistki czy na środowisko literackie, gdzie kobiety zgarniają prestiżowe wyróżnienia od krajowej nagrody Nike po Nobla. Równie efektywnie kobiety działają w swoich lokalnych środowiskach, gdzie coraz częściej stają się liderkami, autorytetami.

18 marca w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim odbyło się już kolejne Forum Kobiet. W tym roku spotkanie zgromadziło ponad 200 pań, które działają i odnoszą sukcesy w swoich lokalnych środowiskach. Dyskutowano na temat aktywności i umiejętności dzielenia się sukcesem, a także rozmawiano o profilaktyce raka piersi i szyjki macicy.

Tegoroczne Forum Kobiet zainaugurowała wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba

„Zawsze widoczny, zawsze bezpieczny”

Pokazami udzielania pierwszej pomocy oraz rozmowami na temat bezpieczeństwa na drodze rozpoczęto IV edycję kampanii Wojewody Świętokrzyskiego „Zawsze widoczny, zawsze bezpieczny”. Spotkanie odbyło się 17 marca w Szkole Podstawowej w Radlinie.

W tym roku akcja skierowana jest do uczniów klas 4-6 szkół podstawowych i ma na celu wyrobienie nawyku bezpiecznego poruszania się po drogach oraz nauczenie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Do dzieci ze szkół podstawowych z terenu gminy Górno przyjechała wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba, która zachęcała uczniów do przestrzegania zasad bezpieczeństwa na drogach, przypominała gdzie należy dzwonić w razie jakiegokolwiek wypadku oraz tłumaczyła, jak bardzo ważne jest udzielanie pierwszej pomocy.

W zajęciach pomagali wojewodzie funkcjonariusze z Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach oraz ratownicy medyczni ze Świętokrzyskiego Okręgu Polskiego Czerwonego Krzyża. Specjaliści uczyli dzieci prawidłowych zachowań na jezdni oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Praktyczne zajęcia zakończyła wojewoda rozdając wszystkim opaski odbłaskowe oraz specjalne breloki zawierające instrukcję udzielania pierwszej pomocy.

W spotkaniu, oprócz uczniów szkół podstawowych z gminy Górno, wzięli udział przedstawiciele lokalnego samorządu oraz dyrektorzy wszystkich szkół z terenu gminy.

„Laury” rozdane

Statuetki i dyplomy wręczyli laureatom trzeciej edycji nagrody Laur Świętokrzyski wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba oraz wicewojewoda Piotr Żołądek. Gala finałowa odbyła się 3 kwietnia w Centrum Biznesowym Exbud w Kielcach.

- To nagroda dla tych, którzy wnoszą wkład w rozwój i promocję naszego regionu. To dzięki nim województwo świętokrzyskie coraz bardziej zaznacza swoją obecność na mapie Polski i całej Europy – mówiła wojewoda

Podczas Gali przyznano wyróżnienia w pięciu kategoriach. Człowiekiem Roku został Piotr Lichota, twórca Parku Jurajskiego w Bałtowie, tytuł Dziennikarza Roku przypadł z kolei Ewie Okońskiej z Polskiego Radia Kielce. W kategorii Gmina Roku przyznano dwa wyróżnienia dla Ostrowca Świętokrzyskiego oraz Bielin, podobnie było w przypadku Przedsiębiorstwa Polskiego w Regionie - statuetki przyznano Wodociągom Kieleckim sp. z o.o. oraz przedsiębiorstwu Supon sp. z o.o. W piątej kategorii „Gospodarstwo Rolnicze w Regionie” zwycięzcami zostali: Stadnina Koni Michałów sp. z o.o. oraz Gospodarstwo Rolne Sławomir Król.

Laur Specjalny dla ks. biskupa Mariana Florczyka

Przyznano również Laur Specjalny – dla księdza biskupa Mariana Florczyka, który już od blisko 30 lat pełni posługę kapłańską na Ziemi Kieleckiej.

Celem inicjatywy jest wyróżnianie przedsiębiorstw, gmin, gospodarstw oraz osób, które wnoszą znaczący wkład w rozwój i promocję regionu oraz przyczyniają się do budowania pozytywnego wizerunku Ziemi Świętokrzyskiej w Polsce i Europie. Nad przebiegiem eliminacji i wyborem finalistów czuwa Kapituła Nagrody, w skład której wchodzi przedstawiciele środowisk nauki, biznesu, sportu i mediów z regionu. Z grona nominowanych kapituła

Laur dla Stadniny Koni Michałów

przedstawia wojewodzie laureatów w pięciu kategoriach. Wojewoda Świętokrzyski przyznaje nagrodę jednej osobie lub podmiotowi w każdej z kategorii, może również zrezygnować z przyznania nagrody lub przyznać więcej niż jedną oraz na wniosek Kapituły może wybrać także kandydata w kategorii „Laur Specjalny”.

Wieści z urzędu

Nowe procedury

Wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba zwróciła się do samorządowców województwa świętokrzyskiego z prośbą o podjęcie działań zmierzających do prawidłowej realizacji zadań związanych z rejestracją wniosków o wpis do ewidencji działalności gospodarczej na nowych zasadach.

Stanowisko wojewody to efekt nowelizacji ustawy z dnia 19 listopada 1999r. Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. z 2009r. Nr 18, poz. 97) oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wzoru wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 50, poz.399). Zgodnie z nowymi zasadami uproszczeniu ulega procedura rozpoczynania działalności gospodarczej przez osoby fizyczne.

Mając na uwadze konieczność sprawnego wdrożenia we wszystkich urzędach gmin województwa świętokrzyskiego procedur ewidencjonowania działalności gospodarczej oraz w celu przypomnienia i upowszechnienia informacji w przedmiotowej kwestii wojewoda poinformowała wszystkich samorządowców, że odpowiedzialny za przebieg wdrożenia projektu minister gospodarki uruchomił na stronie internetowej www.mg.gov.pl zakładkę „Jedno okienko”. Pod tym adresem umieszczone zostały m.in.:

- nowy wzór wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej;
- instrukcja wypełniania wniosku EDG-1,
- poradnik dla gmin pn. „Jedno okienko”.

Wzór wniosku został również opublikowany na stronie www.rcl.gov.pl oraz będzie udostępniony przez MSWiA w wersji elektronicznej w Centralnym Repozytorium Wzorów na platformie ePUAP (www.crd.gov.pl).

Podsumowanie poboru

W Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim podsumowano zeszłoroczny pobór do wojska. Spotkaniu przewodniczyła wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba.

Jak wynika z danych Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa ŚUW „Pobór 2008” został przeprowadzony w Świętokrzyskiem od 4 lutego do 30 kwietnia. Na badania, w powołanych przez wojewodę 14 powiatowych komisji lekarskich oraz jednej wojewódzkiej, zgłosiło się ponad 96% spośród 9793 poborowych urodzonych w 1989 roku. Obowiązkowi zgłoszenia podlegało również 1471 poborowych roczników starszych, przeważały także 162 kobiety, które posiadają kwalifikacje przydatne do czynnej służby wojskowej.

Województwo świętokrzyskie od 12 lat uzyskuje najwyższy w skali kraju wskaźnik poborowych zaliczonych do kategorii A. Tak było również w zeszłym roku, kiedy

komisje lekarskie uznały 85,69% poborowych za zdolnych do służby z najwyższą kategorią. W tym czasie w skali kraju wskaźnik ten wynosił 80,59%.

Obradowała WKDS

Pod przewodnictwem wojewody Bożentyny Pałki-Koruby obradowała w ŚUW Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego. W spotkaniu uczestniczył wicewojewoda Piotr Żołądek.

Posiedzenie było kontynuacją debaty na temat sytuacji na rynku pracy w województwie świętokrzyskim oraz konsekwencji społecznych bezrobocia. Podczas obrad zaprezentowano m.in. raport dot. inwestycji stymulujących wzrost zatrudnienia oraz zagrożeń redukcji zatrudnienia w gminach województwa świętokrzyskiego w roku 2009. Przedstawiona została także informacja na temat nowelizacji przepisów z zakresu rynku pracy i zakładów pracy chronionej.

Solidarni z Białorusią

Wystawę fotografii „Czas być razem! Solidarni z Białorusią” otworzyła w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba.

Wystawa zorganizowana została z okazji narodowego święta Białorusi tzw. „Dnia Woli”, którego obchody zostały kilka lat temu całkowicie zakazane przez reżim Aleksandra Łukaszenki. Na ekspozycję składa się 15 zdjęć przedstawiających manifestacje opozycji oraz aresztowania działaczy organizacji pozarządowych. Dzisiejszy wernisaż odbył się w tym samym czasie we wszystkich miastach wojewódzkich w Polsce. Wystawę będzie można oglądać do 10 kwietnia.

Organizatorem przedsięwzięcia jest Stowarzyszenie Młodzi Demokraci.

Z Unią na Ty

Walka ze zmianami klimatycznymi

W grudniu 2009 r. w Kopenhadze, podczas konferencji ONZ w sprawie zmian klimatycznych, ma zostać zawarte międzynarodowe porozumienie dotyczące zmian klimatycznych, następcą protokołu z Kioto. Komisja Europejska opracowała komunikat, w którym zawarła wnioski dotyczące zmian klimatycznych i sposobów walki z nimi. W celu utrzymania poziomu globalnego ocieplenia poniżej 2 st. C, kraje rozwinięte i wielostronne instytucje będą musiały przeznaczyć większe środki na rzecz krajów rozwijających się, aby te mogły podjąć walkę ze zmianami klimatycznymi. Wnioski przyjęte przez Komisję zakładają utworzenie do roku 2015 rynku węgla obejmującego państwa OECD oraz innowacyjnych międzynarodowych źródeł finansowania w oparciu o emisje gazów cieplarnianych i możliwości finansowe danego kraju.

Cel, jaki stawia sobie Unia Europejska to ograniczenie globalnego ocieplenia do maksymalnie 2 st. C powyżej poziomu sprzed okresu uprzemysłowienia, ponieważ istnieją naukowe dowody wskazujące, że groźne będzie przekroczenie tej wartości. Porozumienie w Kopenhadze ma zapewnić ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz stworzyć podstawę zwiększającą zdolności adaptacyjne państw w obliczu zmian klimatycznych.

Aby nie przekroczyć wartości 2 st. C, światowa emisja gazów cieplarnianych musi osiągnąć poziom szczytowy przed rokiem 2020, po czym, do roku 2050, należy ją ograniczyć do 50% poziomu emisji z roku 1990, co będzie wymagało podjęcia działań zarówno przez kraje rozwinięte, jak i rozwijające się.

Kopenhaskie porozumienie ma także stworzyć ramy stanowiące pomoc dla krajów w adaptacji do nieuniknionych zmian klimatycznych. Kraje rozwinięte i rozwijające się będą zobowiązane do opracowania krajowych strategii adaptacyjnych, przy czym trzeba będzie zapewnić wsparcie adaptacyjne dla najbardziej potrzebujących, najsłabiej rozwiniętych krajów i małych, rozwijających się państw wyspiarskich.

W celu ograniczenia zmian klimatycznych oraz zgromadzenia funduszy na walkę z ich skutkami, do roku 2015, łącząc unijny system handlu emisjami z porównywalnymi systemami zakładającymi ustalenie limitu emisji i handlu nimi, Unia Europejska ma utworzyć rynek węgla, obejmujący państwa OECD. Rynek ten należy rozszerzyć tak, aby do roku 2020 objął on największe gospodarki wschodzące, a w przyszłości stał się ogólnoswiatowym rynkiem węgla.

Należy również zreformować utworzony przez protokół z Kioto mechanizm czystego rozwoju. W przypadku zaawansowanych gospodarczo krajów rozwijających się, jak również wysoce konkurencyjnych sektorów gospodarki, mechanizm czystego rozwoju będzie stopniowo zastępowany mechanizmem kredytowania sektorowego oraz systemami zakładającymi ustalenie limitu emisji i handlu nimi.

Ochrona zabytków

Opieka nad zabytkami oraz nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów ustawy o ochronie zabytków to podstawowe obowiązki Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach. Urząd wydaje także decyzje administracyjne w sprawach określonych tą ustawą, a w szczególności: prowadzenia rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego i wydawania decyzji wpisu do rejestru zabytków, wydawania decyzji dotyczących remontów i prac konserwatorskich, nadzoru nad ich prawidłową realizacją i stanem zachowania zabytków.

Nadzór nad prawidłowym działaniem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków sprawuje Wojewódzki Konserwator Zabytków. Do jego kompetencji należy wydawanie decyzji o wpisie dobra kultury do rejestru zabytków, wydawanie decyzji, orzeczeń, opinii i zaświadczeń w indywidualnych sprawach, a także podpisywanie umów w sprawie finansowania lub dofinansowania zadań ochrony dóbr kultury.

Stanowisko do spraw urbanistyki i ochrony zabytkowych układów przestrzennych zajmuje się przede wszystkim uzgadnianiem warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz opiniowaniem nowych realizacji na obszarach stref ochrony konserwatorskiej i opracowywaniem stref ochrony konserwatorskiej dla układów urbanistycznych.

Do kompetencji wieloosobowego stanowiska do spraw zabytków nieruchomych należy m.in. prowadzenie systematycznych terenowych inspekcji zabytków architektury i budownictwa, zabytkowej zieleni i zabytkowych cmentarzy oraz zabytków techniki na obszarze województwa w celu określenia ich stanu technicznego, sposobu użytkowania, stanu prawnego-własnościowego oraz prowadzenie inspekcji obiektów, w których prowadzone są prace konserwatorskie.

Główne zadania wieloosobowego stanowiska do spraw zabytków ruchomych to prowadzenie kontroli zabytków ruchomych w miejscu ich przechowywania w celu stwierdzenia stanu ich zachowania oraz prawidłowości przechowywania, a także przygotowywanie wniosków w sprawie wpisu do rejestru zabytków ruchomych dóbr kultury oraz skreśleń z rejestru.

Stanowisko do spraw zabytków archeologicznych zajmuje się przede wszystkim prowadzeniem ewidencji i weryfikacji stanowisk archeologicznych na terenie województwa, prowadzeniem interwencji konserwatorskich (przez: zabezpieczenie znalezisk, planowanie ratowniczych badań archeologicznych, prace ratownicze) oraz prowadzeniem nadzorów konserwatorskich nad wszelkimi badaniami archeologicznymi.

Prowadzeniem rejestru zabytków województwa, przygotowywaniem i prowadzeniem ewidencji dóbr kultury i prowadzeniem podstawowej dokumentacji dóbr kultury zajmuje się stanowisko rejestru zabytków, dokumentacji dóbr kultury i informatyki.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków posiada delegaturę w Sandomierzu.

Inwestycje siłą napędową regionu

Inwestycje planowane na 2009 rok w województwie świętokrzyskim będą gwarancją utrzymania wzrostu zatrudnienia w regionie – tak wynika z raportu dotyczącego inwestycji stymulujących wzrost zatrudnienia oraz zagrożeń redukcji zatrudnienia w gminach województwa świętokrzyskiego.

Dokument przygotowany przez Łukasza Syskę - pełnomocnika wojewody do spraw rozwoju województwa świętokrzyskiego w ramach współpracy województw Polski Wschodniej zawiera dane przekazane przez władze gmin z całego regionu oraz informacje zawarte m.in. w biuletynach informacji publicznej, stronach internetowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Według oceny wszystkich czynników, szanse na wzrost poziomu zatrudnienia i ryzyko jego redukcji równoważą się. Przewidywany wzrost zatrudnienia znacząco przewyższa bowiem zapowiadane redukcji, a gwarantem utrzymania tego stanu są ogromne środki finansowe, jakie zostaną w tym roku przeznaczone na inwestycje.

Wyhamowanie wzrostu gospodarczego i stagnacja zbiegły się w województwie świętokrzyskim z okresem nie mających wpływu na rynek przygotowań do uruchomienia potężnych inwe-

stycji współfinansowanych ze środków UE. Realizacja większości ze wspomnianych inwestycji rozpocznie się w 2009 lub 2010 roku, a uwolnione w ten sposób zasoby finansowe funduszy strukturalnych wzmocnią rynek i przyczynią się do zwiększenia wzrostu gospodarczego. W rezultacie suma tylko tych największych wydatków na inwestycje i zakupy w regionie daje kwotę ponad 4 mld zł, która w sposób pośredni lub bezpośredni trafi do przedsiębiorstw działających na terenie województwa świętokrzyskiego. Jednocześnie oznacza to fakt, że w siłę roboczą i materiały, wykonawcy zaopatrywać się będą na terenie naszego regionu.

Trwa kampania wojewody

Kompletowanie składów Zespołów Interdyscyplinarnych to w najbliższych dniach jedno z najważniejszych zamierzeń trwającej od początku marca kampanii wojewody „Rok 2009 rokiem pracy socjalnej w województwie świętokrzyskim”.

- Do ostatecznego sformowania zespołów powinno dojść jeszcze przed świętami. Do pracy w powoływanych na terenie każdego powiatu kolektywach zostali już wytypowani policjanci, stopniowo dołączają także pozostali członkowie – poinformowała Renata Segiecińska, zastępcą dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Oprócz kompletowania składów Zespołów Interdyscyplinarnych rozpoczęto już także plebiscyt na pracownika socjalnego roku 2009. W ramach przedsięwzięcia do Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie przekazane zostały specjalne kupony, za pośrednictwem których mieszkańcy całego regionu będą mogli oddać swój głos na konkretną osobę.

Takie same kupony dostępne są również w Biurze Obsługi klienta ŚUW.

Ważnym elementem trwającej kampanii będzie także wymiana doświadczeń pomiędzy pracownikami socjalnymi. W tym celu przygotowywane jest spotkanie z przedstawicielami specjalistycznych placówek.

Świątki Ponidzia

Od niepamiętnych czasów na terenie naszego kraju stawiano przydrożne figury, krzyże i kapliczki. W ten rodzaj małej architektury sakralnej obfituje Ponidzie. Nasi przodkowie pozostawili tu po sobie pamiątki w postaci świątków, które są niezwykle ciekawym elementem krajobrazu pińczowskiej ziemi, czyniąc

tym samym Ponidzie bogatszym i niepowtarzalnym.

Przydrożne figury fundowały przeważnie społeczności lokalne. Były symbolem czci i wiary w Boga, Matkę Bożą i świętych. Wznoszono je w różnych intencjach - błagalnych, dziękczynnych i pokutnych. Proszono o uzdrowienie z nieuleczalnych chorób, pogodę zapewniająca dobre plony. Dziękowano za oddalenie nieszczęścia, za otrzymane łaski. Powstawały też na znak pokuty za popełnione grzechy. Często upamiętniały niezwykle wydarzenia historyczne. Przy tych znakach katolickiej wiary odbywają się coroczne poświęcenia pól, śpiewanie pieśni maryjnych oraz procesje w okresie święta Bożego Ciała. Przed zbliżającymi się uroczystościami, wierni ozdabiają figury kwiatami, kolorowymi wstążkami, chorągiewkami. Często sadzą na wiosnę kwiaty i krzewy upiększając teren wokół kamiennych patronów.

Zygmunt Gloger w swej „Encyklopedii Staropolskiej” napisał: „Stare te zabytki wiejskiej sztuki i budownictwa giną z rokiem każdym i przyjdą czasy, w których z powodu samej starości znikną zupełnie. Dopóki więc istnieją tu i ówdzie, choć nie zawsze piękne lub ciekawe, ale zawsze dające obraz miejscowej kultury, powinny być ołówkiem lub fotografią odтворzone i zebrane z całego kraju”.

Dzieła skatalogowania świątków Ponidzia podjęła się Alina Sosnal - harcerka, przewodnik PTTK, turystka. Przemierzała drogi i bezdroża, aby sfotografować i opisać te niezwykle obiekty. Efektem tej ogromnej pracy była znakomita wystawa otwarta w Muzeum Regionalnym w Pińczowie „Figury przydrożne, kapliczki i krzyże w gminie Pińczów w barwnej fotografii”. Wydany został z tej okazji także ilustrowany katalog autorstwa pani Aliny zawierający opisy ponad 160 obiektów położonych na terenie 35 miejscowości w gminie.

Ekspozycja w pińczowskim muzeum była, jak stwierdziła jej autorka, wyrazem wdzięczności fundatorom, którzy od najdawniejszych lat w trwały sposób potwierdzali swoją wiarę katolicką wnosząc liczne figury przydrożne, a także upamiętnieniem religijno-ludowych i historycznych wydarzeń, które miały miejsce na przestrzeni wielowiekowej tradycji naszego regionu.

Poznaj świętokrzyskie zakątki

Święta Katarzyna

U podnóża Łysicy znajduje się Święta Katarzyna, obowiązkowy punkt na trasie wycieczek po Górach Świętokrzyskich. W XIV wieku miał tu osiadł Waclawek, rycerz króla Jagiełły, który ufundował kościółek św. Katarzyny z niewielkim, wzorowanym na pustelni budynkiem mieszkalnym, a powstająca przy kościele osada przejęła nazwę od patronki świątyni.

Około 1478 roku biskup krakowski Jan z Rzeszowa wznosi murowany kościół i klasztor, w którym osadza bernardynów. Dokumenty konsekuracyjne wydano na zamku w pobliskim Bodzentynie. Zabudowania zostały w XVI wieku zniszczone przez pożar, i odbudowane w I połowie XVII w. Z tego okresu pochodzą usytuowane przed kościołem krużganki.

Pod koniec XIX wieku kolejny pożar zniszczył całkowicie budynki, a odbudowa z pożogi trwała etapami wiele lat. Z dawnego wyposażenia zachował się obraz Madonny z XVI w. Figurka św. Katarzyny jest prawdopodobnie kopią figury zaginionej w pożarze. Pierwotna figura według tradycji została tu sprowadzona z Afryki.

W 1817 r. bernardyni ustąpili miejsca bernardynkom, których klasztor w Drzewicy spłonął. Wyznając regułę św. Franciszka zakonnice prowadzą klauzurowy tryb życia, przebywają w odosobnieniu na modlitwie i pracy. Klasztor upamiętnił w „Popiołach” Stefan Żeromski.

Nieopodal znajduje się drewniana kapliczka św. Franciszka przy drodze na Łysicę. Obok kapliczki wypływa źródło, uznawane przez wiernych za cudowne (woda z niego leczy ponoć choroby oczu). Turyści odwiedzają też kaplicę cmentarną zwaną „kapliczką Żeromskiego”, wzniesioną na początku XIX w. Na tynku znajdują się wyrzeźbione w 1882 r. podpisy Stefana Żeromskiego oraz jego szkolnego kolegi Janka Stróżeckiego.

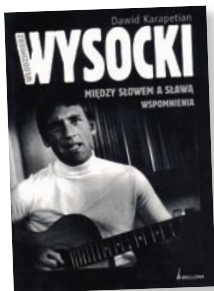
W 1910 r. powstało w Świętej Katarzynie schronisko turystyczne PTK, pierwsze w Górach Świętokrzyskich. Jego założycielem był Aleksander Janowski. W 1957 r. wybudowano nowy Dom Wycieczkowy PTTK.

Warto przeczytać

Włodzimierz Wysocki. Między słowem a sławą.

„Nie lubię gdy czytają moje listy
Przez ramię odczytując treść ich kart
Nie lubię tych co myślą, że na wszystko
Najlepszy jest cios w pochylony kark”
Jacek Kaczmarski wg Wysockiego

Książka tym razem nie jest moja. Otrzymałam ją do poczytania od Poety, który wie, że słucham Wysockiego. Wysocki - aktor, bard, sumienie Rosji. Nawet dramatycznie słabe projekcje filmowe nabierały niezwykłych wymiarów, kiedy się on pojawiał w kadrze. Śpiewał magnetycznie, prowokacyjnie, wyzywająco. Bohater nie-

popularny, z całą pewnością nie nadający się na pozytywny wzór do naśladowania. Wstydliwie skrywano jego słabości i wyciągano go jak eksportowy towar, kiedy trzeba było udowodnić „wolność, równość i”.

Nie przypadkiem cytaty we wstępie w wolnym tłumaczeniu Kaczmarskiego. Dwóch wielkich gigantów będących kroniką, sumieniem i memento dwóch wielkich narodów u progu przemian. Książka jest zapiskiem bezładnych wspomnień o peregrynacjach dwóch przyjaciół po bezkresnych obszarach Rosji i bezkresie ludzkiej egzystencji. Szaleńczy

wyścig, pościg, bieg. Szalona karuzela spotkań, koncertów, wędrowek. Szalony wir imprez, ciągów alkoholowo-narkotycznych, zmian dekoracji i statystów. Nieodwracalny marsz ku śmierci, unicestwieniu, zatraceniu. Nieustanne poszukiwanie wrażeń, bodźców, miłości, uznania, akceptacji. I pieśni - bez krańca, bez granic, zapraszające w kosmos, na koniec świata, w gwiazdy i w głąb ludzkiej natury - dzikiej, niepokornej, ale i skłonnej do największej ofiary w imię przyjaźni. Śpiewał dla nas, śpiewał za nas, śpiewał w naszym imieniu.

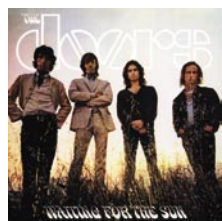
Książka Karapetiana to krótki wycinek jego wędrowek z Wysockim po Rosji. Wspomnienia to zapiski krótkich, pospiesznych wojaży, szybkich decyzji o zmianie adresów, celów, wizyt. Autor wspomnień próbuje nadążyć za spiesznym krokiem Wysockiego - zbyt szybkim dla wielu przyjaciół, niezrozumiałym dla jego kobiet, zmierzającym w niebyt. To książka smutna, znamy jej zakończenie. Ale to wspomnienia o człowieku, który był w matni i próbował się z niej wyrwać. I próbował wyrwać z niej nas. Jego pieśni-manifesty są uniwersalne - „Ja nienawidzę siebie kiedy tchórzę, gdy wytłumaczeń dla łajdactw szukam swych, kiedy uśmiecham się do tych którym służę, choć z całej duszy nienawidzę ich!”

Bożentyna Pałka-Koruba
Wojewoda Świętokrzyski

Warto posłuchać

The Doors

„Jestem Królem Jaszczurem. Mogę uczynić wszystko”.
Jim Morrison

Choć minęły cztery dekady od ich nagrania, płyty The Doors wciąż eksyktują i nadal są na nowo odkrywane przez kolejne pokolenia fanów rocka, zaś magnetyzm „szamana”, lidera grupy Jima Morrisona, jest niezwykle silny do dziś. Cała ta historia zaczęła się

dość banalnie: w sierpniu 1965 roku spotkali się przypadkowo dwaj kumple z uniwersytetu: Jim Morrison i Ray Manzarek. Porozmawiali, zaśpiewali, zagrali i... postanowili założyć zespół muzyczny, który stał się legendą. Nad nazwą długo się nie zastanawiali - Morrison zauroczony poezją Williama Blake’a zacytował fragment jego wiersza: „Są rzeczy znane i nieznanne, a pomiędzy nimi znajdują się drzwi”. I tak zostało.

Zwerbowali niebawem perkusistę, którym okazał się John Densmore, a wkrótce do zespołu dołączył gitarzysta Robbie

Krieger. Kilka miesięcy później weszli po raz pierwszy do studia, by nagrać debiutancki album. Pierwszy singel „Break On Through (To The Other Side)” został niemalże niezauważony (dziś to klasyka!). Drugi zaś kawałek „Light My Fire” stał się z dnia na dzień wielkim hitem (i chyba największym przebojem grupy).

The Doors stali się sławni. Zawdzięczali to swemu profesjonalizmowi, a ich niemal psychodeliczne brzmienie odpowiadało trendom drugiej połowy lat 60-tych. Charyzmatyczny, potrafiący niemalże wprowadzać w trans słuchaczy Jim Morrison stał się bożyszczem tłumów. Ich utwory, zabarwione tajemniczymi i bardzo osobistymi tekstami Morrisona trafiały do zarówno do młodzieży, jak i miłośników wyrafinowanej poezji. Nagrali osiem płyt studyjnych i kilka koncertowych. Świetną karierę grupy przerwała przedwczesna śmierć jej frontmana, Jima Morrisona w lipcu 1971 roku.

Piotr Żołądek
Wicewojewoda Świętokrzyski

Co, gdzie, kiedy?

Debiuty - najlepsi z Plastyka

9 kwietnia

Miejsce: DŚT - Pałac T. Zielińskiego, Kielce, ul. Zamkowa 5

Informacje: 041 368 20 53, 368 20 54

W Galerii Promocji wernisaż wystawy malarstwa i rysunku Agnieszki Juszczyk i Katarzyny Leśniewskiej. Wystawa czynna do 27.04.

Wystawa fotografii „Osiedle KSM - 4 pory roku”

16 kwietnia

Miejsce: „Słoneczko”, Kielce, ul. Romualda 3

Informacje: 041 341 66 80

Voo Voo

16 kwietnia

Miejsce: Mundo Cafe, Kielce, Plac Wolności 1

Informacje: <http://www.mundocafe.pl>

Bilety do kupienia: Plac Wolności 1, Kielce.

Voo Voo gra zróżnicowaną muzykę, opierającą się głównie na połączeniu rocka z folkami różnych kultur i dużej ilości improwizacji. Ostatnio w ich twórczości pojawiły się także elementy współczesnych gatunków muzycznych, takich jak drum&bass, hip-hop czy nu jazz.

Nazwa grupy pochodzi od inicjałów jej założyciela i lidera, Wojciecha Wąglewskiego („W. W.” zapisane zgodnie z zasadami fonetyki języka angielskiego).

Short Waves - festiwal polskich filmów krótkometrażowych

22 kwietnia

Miejsce: Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach, ul. Ściegiennego 6

Informacje: 041 361 27 37, 361 26 92

Festiwal Polskich Filmów Krótkometrażowych „Short Waves” to najnowszy projekt Fundacji Ad Arte, organizatora między innymi polskiej edycji festiwalu „Future Shorts”. Festiwal został zorganizowany przy współpracy z SWPS, WSNHiD oraz DKF „Filmokrąg”.

Między 16 a 30 kwietnia widzowie w 28 miastach całej Polski, a także w Berlinie, Londynie i Dublinie, będą mieli okazję zapoznać się z najlepszymi polskimi filmami krótkometrażowymi.

IX Festiwal Tańca Kielce 2009: Sny – prapremiera

30 kwietnia

Miejsce: Kielecki Teatr Tańca, Kielce, Plac Moniuszki 2 b

Informacje: 041 344 40 32 w. 264, 265, tel./fax 041 361 27 46

Przepisy kulinarne

Prezentujemy kolejne przepisy przygotowane na ogłoszony przez wojewodę konkurs „Świętokrzyska potrawa świąteczna”.

Kalmuki

Składniki: Ciasto - 1 kg ziemniaków, sól, pieprz. Farsz - 1/2 kg kapusty, 25 dag mięsa mielonego, 10 dag suszonych grzybów, sól, pieprz, czosnek i 1 cebula.

Sposób przyrządzenia: 1/2 kg ziemniaków ugotować, przecisnąć przez praszkę. 1/2 kg ziemniaków zetrzeć na tarce i odcisnąć. Wymieszać razem, posolić i wyrobić na jednolitą masę. Kapustę ugotować, drobno posiekać, grzyby ugotować i przekręcić przez maszynkę. Cebulę pokroić i udusić na oleju, dodać mięso, grzyby i kapustę, doprawić do smaku czosnkiem, solą i pieprzem. Z kawałków ciasta robić kulki, rozklepać na dłoni, włożyć farsz i formować w duże pyzy.

Wrzucać kalmuki na wrzącą, osoloną wodę i gotować około 10-15 minut. Okrasić cebulką i boczkiem lub podawać z sosem grzybowym.

Przepis przygotowany przez Stowarzyszenie Agroturystyczne „Wierna Rzeka” w Piekoszowie.

Kluska miedzianogórska

Składniki: Ciasto: 1/2 kg mąki, 1 jajko, odrobina ciepłej wody; Farsz I: 20 dag kiszzonej kapusty, 10 dag suszonych grzybów, 1 łyżka masła, 1 mała cebula; Farsz II: 5 dużych surowych ziemniaków, 2 ugotowane ziemniaki, żółtko, 10 dag drobno posiekanego boczku wędzonego, pieprz, sól.

Sposób przyrządzenia: Wymieszać składniki na ciasto i zagnieść jak na kluski, rozwałkować, włożyć do szerokiego garnka i ugotować (5 min.), następnie wyjąć i rozłożyć na lnianej serwecie. Grzyby namoczyć (na ok. 20 min.), ugotować, odsączyć i zdusić 1 łyżką masła i cebulą. Kapustę ugotować. Wszystkie składniki wymieszać i posiekać. Surowe ziemniaki utrzeć na tarce, lekko odcisnąć przez lnianą ściereczkę, dodać ugotowane tłuczone ziemniaki oraz żółtko i boczek, przyprawić do smaku solą i pieprzem.

Farsz układamy na cieście w kolejności - jako pierwszy farsz z kapusty, następnie z ziemniaków, pozostawiając wolne od farszu brzegi. Ciasto zwijamy jak roladę, owijamy w lnianą ściereczkę, brzegi mocno związujemy nicią. Gotujemy 10-15 min. w lekko osolonej wodzie. Podajemy z sosem grzybowym lub okraszone skwarkami.

Przepis przygotowany przez Koło Gospodyń Wiejskich „Macierzanka” w Miedzianej Górze.